

Factsheet taalniveau 3F pedagogisch medewerkers die (willen) werken in de voorschoolse educatie

versie d.d. 27 juli 2017¹

Inleiding

Kinderen met een (risico op) taalachterstand kunnen voordat zij naar de basisschool gaan (vanaf 2,5 jaar bekostigd vanuit OCW) voorschoolse educatie (ve) volgen. Het doel van voorschoolse educatie is het voorkomen, vroegtijdig opsporen en aanpakken van taal- en onderwijsachterstanden. Hierdoor kunnen deze kinderen een betere start maken op de basisschool. Wie wil werken in de voorschoolse educatie dient niet alleen te voldoen aan de opleidingseisen die gelden vanuit de Wet Kinderopvang, maar ook aan de aanvullende opleidingseisen die gelden vanuit het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0027961/>). Dit besluit is onlangs op een aantal punten gewijzigd (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-184.pdf>). In deze factsheet wordt nader ingegaan op de nieuwe taaleis in het Besluit.

Wat

Pedagogisch medewerkers die als beroepskracht voorschoolse educatie willen werken, moeten aantoonbaar het taalniveau 3F voor mondelinge taalvaardigheid en lezen beheersen zoals bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen (zie ook: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0027879/>).² De eisen hebben géén aparte gevolgen voor het behalen van het mbo-diploma. Voor het behalen van het mbo-diploma geldt de wettelijke slaag-zakregeling.

Waarom

Hierdoor zijn beroepskrachten ve beter in staat om aan kinderen met een (risico op) taalachterstand een rijke taalomgeving te bieden en hen beter te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Met deze taaleis wordt uitvoering gegeven aan de motie Beertema die door de Tweede Kamer is aangenomen. (Kamerstukken II, 2011/12, 28 760, nr. 30).

Wanneer

Per 1 augustus 2017 voor beroepskrachten werkzaam in de voorschoolse educatie in de G37 (grote gemeenten) en G86 (middelgrote gemeenten).

Per 1 augustus 2019 voor beroepskrachten werkzaam in voorschoolse educatie in de overige gemeenten.

In het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid kunt u vinden in welke categorie een gemeente valt (zie ook: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0028273/2016-10-29#BijlageA>)

Hoe kan beheersing van taalniveau 3F worden aangetoond?

- Met een hbo-diploma, een wo-diploma of een diploma van een associate degree-opleiding.³

¹ De meest recente versie van deze factsheet en toelichting hierop zijn te raadplegen op <http://vveschakelklassenzomerscholen.nl>. (Vanaf eind september 2017 is dat www.goab.eu). De factsheet is tevens te raadplegen op www.kinderopvang.nl, www.sociaalwerknederland.nl of www.maatschappelijkekinderopvang.nl

² Mondelinge taalvaardigheid bestaat uit de onderdelen gesprekken, luisteren en spreken. Lezen bestaat uit de onderdelen zakelijke teksten en fictionele, narratieve en literaire teksten (zie ook: Bijlage 1. bij artikel 2 van het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen).

³ Voor buitenlandse diploma's op hbo-, wo- of ad-niveau wordt niet automatisch van beheersing van taalniveau 3F uitgegaan.

- Met een havo- of vwo-diploma mét op de bijbehorende cijferlijst een voldoende resultaat (5,5 of hoger) voor het vak Nederlands. Hierbij maakt het niet uit wanneer het diploma is behaald.
- Voor medewerkers met een diploma op mbo-4 niveau is het generieke examenonderdeel Nederlandse taal op niveau 3F onderdeel van de opleiding en geldt dat beheersing op de onderdelen mondelinge taalvaardigheid en lezen moet worden aangetoond met een voldoende voor hierna genoemde onderdelen;
 - op de resultatenlijst een voldoende (5,5 of hoger) voor het centraal examen Nederlandse taal;
 - én
 - a. een voldoende (5,5 of hoger) voor de afzonderlijke onderdelen spreken en gesprekken voeren op het instellingsexamen Nederlandse taal, *of*
 b. een voldoende voor een gecombineerd resultaat voor deze twee onderdelen op het instellingsexamen Nederlandse taal, *of*
 c. een voldoende voor het gehele instellingsexamen Nederlandse taal.
- Voor medewerkers met een diploma op mbo-3 niveau is het generieke examenonderdeel Nederlandse taal op niveau 2F onderdeel van de opleiding. Ook met dit diploma kan beheersing van taalniveau 3F op de onderdelen mondelinge taalvaardigheid en lezen worden aangetoond en wel op de volgende manieren:
 1. Een instelling kan toestaan dat een student het examenonderdeel Nederlandse taal op 3F niveau aflegt. In dat geval gelden dezelfde regels als bij een diploma op mbo-4 niveau, te weten:
 - op de resultatenlijst een voldoende (5,5 of hoger) voor het centraal examen Nederlandse taal *op taalniveau 3F*;
 - én
 - a. een voldoende (5,5 of hoger) voor de afzonderlijke onderdelen spreken en gesprekken voeren op het instellingsexamen Nederlandse taal *op taalniveau 3F*, *of*
 b. een voldoende voor een gecombineerd resultaat voor deze twee onderdelen op het instellingsexamen Nederlandse taal *op taalniveau 3F*, *of*
 c. een voldoende voor het gehele instellingsexamen Nederlandse taal *op taalniveau 3F*.
 2. Een tweede manier is door middel van een voldoende resultaat (5,5 of hoger) voor het *keuzedeel 3F Nederlandse taal* op de resultatenlijst behorende bij het diploma mbo 3.
 3. Ten derde door middel van een certificaat /certificaten van een taaltoets/taaltoetsen gericht op beheersing van de mondelinge taalvaardigheid en lezen op 3F niveau .
- Wanneer een persoon werkzaam wil worden als pedagogische medewerker in de voorschoolse educatie en een andere moedertaal dan de Nederlandse heeft, is het Staatsexamen NT2 Programma II een geschikte toets om de taalvaardigheid op 3F niveau aan te tonen. Dit is een examen op taalniveau B2, een niveau dat in grote lijnen overeenkomt met taalniveau 3F. Dit examen is *uitsluitend* bedoeld voor anderstaligen. Meer informatie hierover is te vinden op de website www.vveschakelklassenzomerscholen.nl (Vanaf eind september 2017 is dat www.goab.eu).

Met betrekking tot oude of buitenlandse diploma's

- Als het onduidelijk is of bepaalde oudere diploma's worden gewaardeerd als hbo- of mbo-diploma, wordt verwezen naar de cao's waar de waardering van alle relevante diploma's staan vermeld (zie ook: www.fcb.nl/caos).
- Beheersing van taalniveau 3F op de onderdelen mondelinge taalvaardigheid en lezen moet met een certificaat worden aangetoond voor mbo-diploma's waarbij Nederlandse taal geen generiek examenonderdeel was. Het eerste officiële Centraal Examen Nederlands 3F heeft vanaf studiejaar 2014-2015 plaatsgevonden.
Voor mbo-3 studenten geldt dat zij met toestemming van de examencommissie het CE Nederlands 3F kunnen afleggen sinds schooljaar 2015-2016. Zie ook: www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl/steunpuntmbo/download/servicedocumenten/2017-03-23-cohortenoverzicht-examinering-generieke-onderdelen-vs-1-7.pdf
- Bij buitenlandse diploma's wordt niet automatisch uitgegaan van beheersing van taalniveau 3F op de onderdelen mondelinge taalvaardigheid en lezen. Ook niet wanneer deze door het IDW zijn erkend op hbo of wo niveau. Beheersing van taalniveau 3F op de onderdelen mondelinge taalvaardigheid en lezen moet apart worden aangetoond.

Met betrekking tot vrijstellingen

- Met een certificaat 3F van een taalaanbieder kan géén vrijstelling voor het examenonderdeel Nederlandse taal in het mbo worden verkregen. Met een certificaat van een taalaanbieder kan wel het 3F taalniveau op de onderdelen mondelinge taalvaardigheid en lezen worden aangetoond dat nodig is om in de voorschoolse educatie als beroepskracht te mogen werken.
- Ook personen met dyslexie moeten voldoen aan de taaleis. Wel kunnen mbo-instellingen en toetsaanbieders aangepaste regels voor personen met dyslexie hanteren.
- De 3F-eis geldt voor alle beroepskrachten voorschoolse educatie. Er geldt dus geen vrijstelling voor een pedagogisch medewerker die: a. is geboren vóór 1 januari 1955; b. op 1 januari 2010 tenminste 15 jaar als beroepskracht als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen werkzaam was,

Verder

- De GGD houdt toezicht op het besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie en daarmee ook op de 3F-eis.
- Er zijn geen wettelijke minimumeisen gesteld aan het taalniveau van de schriftelijke vaardigheden.
- Gemeenten kunnen aanvullende subsidievoorwaarden stellen, waaronder een hoger taalniveau.